

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในศตวรรษที่ 21 ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในศตวรรษที่ 21 มีสาระสำคัญดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 96 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 96 คน และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 23 คน จำแนกตามสาขาวิชารวมจำนวน 215 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม มี 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการวิเคราะห์แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ นำมาจัดทำเป็นประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) คณะผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สรุปผลการวิจัย ตอนที่ 2 การอภิปรายผล และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

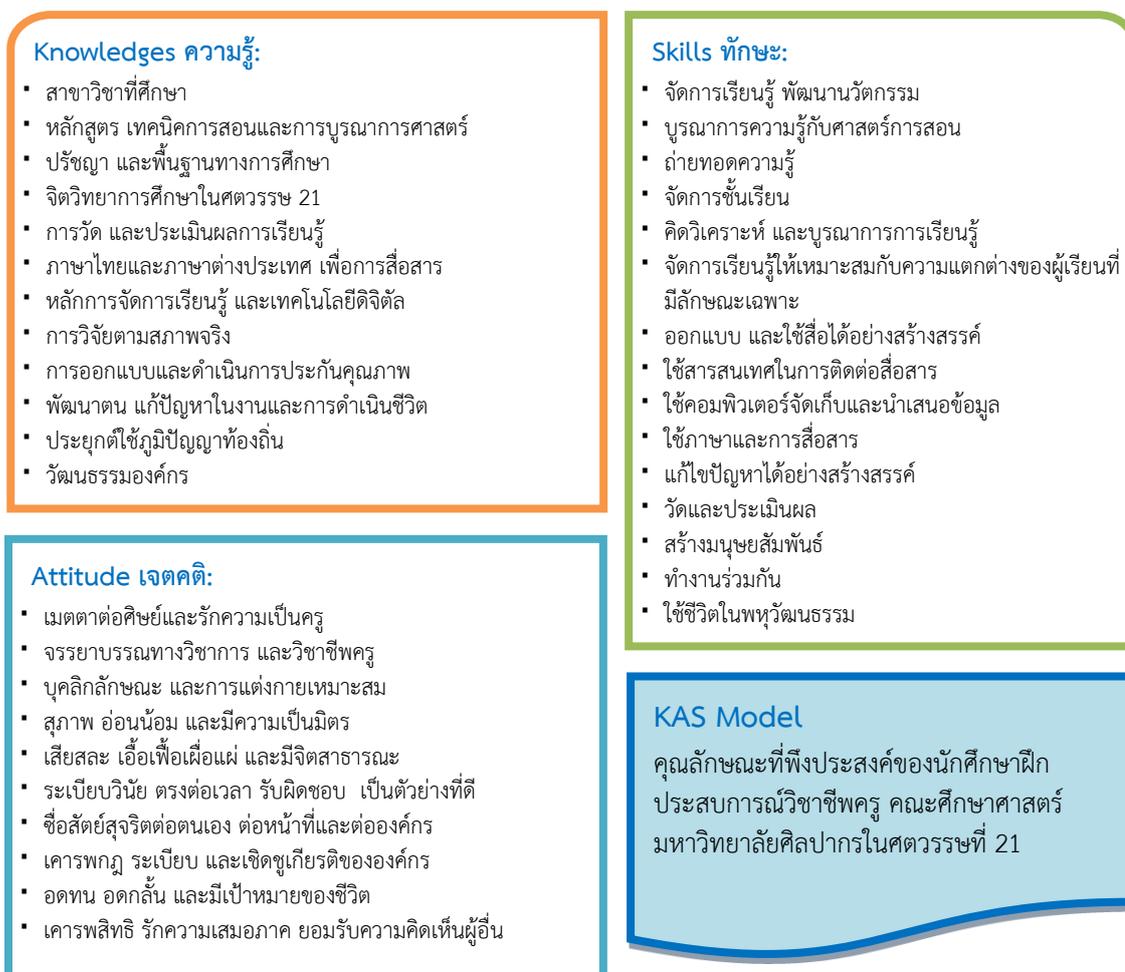
สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สามารถสรุปผลการวิจัยในลักษณะโมเดลและแผนภาพแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในศตวรรษที่ 21 ได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ พบว่า ภาพรวมสภาพปัจจุบัน อยู่ระดับมาก และความต้องการที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในภาพรวม อยู่ระดับ

มากที่สุด เมื่อพิจารณาตามประเภทของแต่ละกลุ่มตัวอย่างโดยนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า สภาพปัจจุบันมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ระดับมาก สำหรับความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ครูพี่เลี้ยง มีความคิดเห็นว่า สภาพปัจจุบันมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ระดับมาก สำหรับความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด อาจารย์นิเทศก์ มีความคิดเห็นว่า สภาพปัจจุบันมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง สำหรับความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด

ในส่วนสาระสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในศตวรรษที่ 21 (KAS Model) ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledges) ด้านเจตคติ (Attitude) และด้านทักษะ (Skills) ประกอบด้วย 37 คุณลักษณะ ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แสดงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในศตวรรษที่ 21

2. องค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังภาพที่ 5

องค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในศตวรรษที่ 21

ภาพที่ 5 แสดงองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในศตวรรษที่ 21

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ พบว่า ภาพรวม สภาพปัจจุบัน อยู่ระดับมาก สำหรับความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในภาพรวม อยู่ระดับมากที่สุด โดยนักศึกษา มีความคิดเห็นว่าคุณภาพปัจจุบันมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ระดับมาก สำหรับความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ครูพี่เลี้ยง มีความคิดเห็นว่าคุณภาพปัจจุบันมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ระดับมาก สำหรับความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด อาจารย์นิเทศก์ มีความคิดเห็นว่าคุณภาพปัจจุบันมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง สำหรับความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับเบญจมาศ พัฒนชีวะพูล (2559) พบว่าคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนวัดคลองขวาง (เจริญชนม์ราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านและทัศนีย์นารถ ลิ้มสุทธิวันภูมิ(2554)ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูของนักศึกษาและอาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านความรู้ในรายข้อที่มีระดับปานกลาง ประกอบด้วย 1) มีความรู้ในเรื่องปรัชญาและพื้นฐานทางการศึกษา 1) มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมองค์กร 2) มีความรู้ในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน และ 3) มีความสามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรฐานความรู้ซึ่งสำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องได้รับ คือ ปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าหรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ด้านต่าง ๆ 11 ด้าน อย่างไรก็ตามความรู้ดังกล่าวเป็นสิ่งที่ภาคการศึกษาโดยเฉพาะคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรได้ตระหนักถึงความสำคัญที่กำหนดในนโยบาย หลักสูตร ตลอดจนเน้นย้ำสู่การปฏิบัติทุกภาคส่วน (คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2562)

ด้านเจตคติอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายข้อและด้านทักษะอยู่ในระดับมากในภาพรวมและรายข้อ ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผลอยู่ระดับปานกลาง สอดคล้องกับทัศนีย์นารถ ลิ้มสุทธิวันภูมิ(2554) และเบญจมาศ พัฒนชีวะพูล (2559) ที่พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านวิชาการเป็นคุณลักษณะที่อยู่ในระดับรองจากด้านอื่น

สำหรับการศึกษาความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ระดับมากที่สุดทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านเจตคติ ด้านทักษะ และด้านความรู้ ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาคุณลักษณะของครูสิงคโปร์ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานพัฒนาการศึกษาครูของสิงคโปร์ (Office of Teacher Education, National Institute of Education Singapore) เป็นหน่วยงานจัดการ ศึกษาและพัฒนาให้แก่ทั้งครูและผู้อำนวยการโรงเรียนของสิงคโปร์และเป็นผู้พัฒนากรอบคุณลักษณะของครูสิงคโปร์ในศตวรรษที่ 21 ที่พึงประสงค์การพัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 สิงคโปร์เน้นการเตรียมและพัฒนาครูใน 3 ด้าน หัวใจสำคัญในการหล่อหลอมความเป็นครูมืออาชีพ (Professional) มากกว่าอาชีพครู ซึ่งการสอนในศตวรรษที่ 21เป็นการสอนที่มีลักษณะเฉพาะที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะประจำตัวของครูใน 3 ด้านหลัก คือ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ ด้านความรู้ผลการวิจัยในรายข้อด้านความรู้ที่มีความต้องการมากลำดับแรกได้แก่ 1) ความรู้ความสามารถด้านวิชาการของสาขาที่ศึกษา 2) มีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนรู้ และ3) มีความสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาประยุกต์ในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตและในการปฏิบัติงานตรงกับแนวคิดของเนื้อหาในศตวรรษที่ 21 เช่นกัน

ในรายข้อด้านเจตคติมีความต้องการมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2) มีบุคลิกลักษณะการแต่งกายเหมาะสม และถูกกาลเทศะ และมีความสุข อ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ และ 3) มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2558) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์การเรียนการสอนและกระบวนการที่ใช้พัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติ (A) ประกอบด้วย E1 (Ethic person) การเป็นแบบอย่าง การสอนแบบสอดแทรก กระบวนการสร้างค่านิยม กระบวนการสร้างความตระหนัก และกระบวนการสร้างเจตคติ

ในรายข้อด้านทักษะมีความต้องการมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) มีทักษะในการทำงานร่วมกัน 2) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการติดต่อสื่อสาร และ 3) มีทักษะและเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ และมีทักษะและเทคนิคในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี สอดคล้องกับพิมพันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2558) E2 (Electronic person) ICT- based learning กระบวนการเทคโนโลยี กระบวนการสืบค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ และวิทยา เหล่มตระกูล และคณะ (2558) พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเหมาะสมในศตวรรษที่ 21 คือ ครูควรมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง การเป็นตัวอย่างและต้นแบบที่ดีแก่ผู้เรียน

ครูต้องสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้แก่เด็ก การช่วยเหลือ แนะนำ แทนการบอกความรู้ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เพื่อเติมเต็มความรู้ รวมถึงครูต้องเลือกใช้เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมการคิดและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันการใช้เทคนิคการสอนระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การพบปะพูดคุย และการใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเพื่อสร้างองค์ความรู้

2. การประมวลผลสาระข้อมูลเชิงคุณภาพมีสาระสำคัญดังนี้

ด้านความรู้ 1) ความรู้เกี่ยวกับสาระ เนื้อหาที่สอน : ความรู้เรื่องหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีพื้นฐานความรู้ตรงตามสาขาวิชา “นักศึกษา ที่มาฝึกประสบการณ์ในครั้งนี้ มีความรู้ ความสามารถตรงตามสาขาวิชาดี” 2) เทคนิควิธีสอน : มีความรู้ในสาขาวิชาที่ทำการสอน มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน 3) กระบวนการจัด : มีความรอบรู้ ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนได้ดี และมีระบบ มีสื่อการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมในการสร้างทักษะให้นักเรียนเข้าใจวิชาที่สอนมากขึ้น ตรงตามหลักสูตร มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่าง “นักศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนการสอนได้ดี” 4) การบูรณาการการประยุกต์ใช้ : ต้องศึกษาหาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ทุกด้านแล้วสามารถนำมาบูรณาการ 5) การวัดและประเมินผลการเรียน : มีความรู้ในหลักการวัดและประเมินผล ตลอดจนมาตรฐานตัวชี้วัด สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้อง และ 6) การแก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้ : มีการพัฒนาความรู้ ศึกษาหาความรู้ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และทันสมัย สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาและการปฏิบัติงานได้ “รู้จักแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง”

ด้านเจตคติ 1) รักในวิชาชีพ : มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ พร้อมทั้งจะอบรมสั่งสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ มีความเสียสละ การศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ มีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทนต่ออุปสรรคต่างๆ รักในองค์กร บุคลากร เพื่อนร่วมงาน รักษาชื่อเสียงและปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้เกิดประโยชน์มากที่สุด “มีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน รักอาชีพครู มีความกระตือรือร้น ในการสอนและการทำงาน” 2) มีคุณธรรม : มีคุณธรรม เช่น ความเสียสละ ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมีเมตตาต่อศิษย์ 3) มีวินัย มีความรับผิดชอบ : มีระเบียบวินัยในตนเอง ตรงเวลา รับผิดชอบ เสียสละ เอื้อเฟื้อ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ให้ความสำคัญและเชิดชูเกียรติขององค์กร มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพครูเคารพกฎระเบียบของโรงเรียน 4) มีความมุ่งมั่น และตั้งใจ : รัก มีความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ครู และเรียนรู้อื่นๆ ที่นอกเหนือจากการสอน มีความเข้าใจในความแตกต่าง และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น : ยอมรับ

ในความแตกต่างระหว่างบุคคล และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ5) มีความเอาใจใส่ และเป็นผู้นำการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง แม่นยำ

ด้านทักษะ 1) เทคโนโลยี : สามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายได้อย่างสร้างสรรค์เหมาะสม 2) การใช้ภาษา : มีทักษะการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง และมีคุณภาพ เพื่อการสื่อสาร มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะในการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสาร 3) การแก้ปัญหา : มีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการการเรียนรู้ 4) การคิดวิเคราะห์ : นักศึกษาฯ ยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการบูรณาการการเรียนรู้ การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก 5) การทำงานเป็นทีม : มีทักษะในการทำงานเป็นทีมที่ดี ใช้กระบวนการกลุ่มมาประยุกต์ใช้กับนักเรียน 6) มีทักษะในการคิดริเริ่มกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาเด็ก และ7) ควรเน้นเรื่องการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูของประเทศต่าง ๆ เช่น ฟินแลนด์ นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สิงคโปร์ เกาหลี ญี่ปุ่น จีน ที่พบว่าในด้านการผลิตครูนั้น ให้ความสำคัญต่อครูครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียน คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้มากขึ้น ความเป็นมืออาชีพ มีความสามารถและศักยภาพสูง เป็นผู้มีนวัตกรรมการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ผลด้วยการเรียนรู้ตามที่ต้องการ และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กนักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 ครูควรเป็นผู้รักในอาชีพ มีชีวิตเรียบง่าย และมีจิตวิญญาณของความเป็นครูซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Kathryn Rhoads Iuliana Radu Keith Weber (2011) เรื่องความคาดหวังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคณิตศาสตร์มัธยมศึกษา มีอิสระในการใช้วิธีการสอนของตนเองและความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรและสนับสนุนกับพี่เลี้ยง

ผลการตรวจสอบแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับปรัชญา แนวคิด และการก้าวอย่างของมาตรฐานวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ แม้ผลการวิจัยจะพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งความรู้ เจตคติ และทักษะซึ่งควรมีการดำรงไว้พร้อมขับเคลื่อนเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 ให้มากขึ้นโดยเน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ การใช้ปัญหาเป็นฐาน และการสร้างสรรค์

2. ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันด้านความรู้อยู่ในระดับปานกลางซึ่งประกอบด้วย 1) มีความรู้ในเรื่องปรัชญาและพื้นฐานทางการศึกษา 2) มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร 3) มีความรู้ในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน และ 4) มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ควรปรับปรุงหลักสูตร โครงการ หรือกิจกรรมทางวิชาการเพื่อเสริมความรู้ เจตคติ และทักษะในเรื่องดังกล่าว ส่วนความต้องการด้านทักษะที่มีค่าอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก ประกอบด้วย 1) มีทักษะในการทำงานร่วมกัน 2) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการติดต่อสื่อสาร และ 3) มีทักษะและเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ และมีทักษะและเทคนิคในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทั้งนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรพิจารณาในการปรับปรุงหลักสูตร โครงการ หรือกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการเพื่อพัฒนาคุณภาพนักศึกษาครูที่มีมาตรฐานสูงขึ้นเช่นกัน

3. ควรนำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ไปประยุกต์ใช้เกี่ยวกับด้านบริบทของปรัชญาและเนื้อหาของหลักสูตร เนื้อหาวิชาและวิธีการที่สอน (ด้านความรู้) จรรยาบรรณในวิชาชีพ จิตวิญญาณความเป็นครู (ด้านเจตคติ) และทักษะในการจัดการชั้นเรียน การใช้ภาษาและการสื่อสาร การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (ด้านทักษะ)

4. ควรจัดให้มีการสัมมนาเฉพาะครูพี่เลี้ยงทุกสถานศึกษาเพื่อการแลกเปลี่ยนเชิงวิชาการ การช่วยเหลือดูแล ตลอดจนปัญหา ประสบการณ์ตรงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทดลองแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในศตวรรษที่ 21 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21

3. ควรมีการศึกษาผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนระยะเวลาของการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู
4. ควรมีการศึกษาต้นแบบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพี่เลี้ยงโครงการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู
5. ควรมีการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูหลักสูตร 4 ปีและ 5 ปี